

Lietuvos Respublikos Prezidentei **Daliai GRYBAUSKAITEI**
Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkei **Loretai GRAUŽINIENEI**
Lietuvos Respublikos Ministrui Pirmininkui **Algirdui BUTKEVIČIUI**

KREIPIMASIS

DĖL LIETUVOS PILIAKALNIŲ ĮRAŠYMO Į UNESCO SAUGOMŲ OBJEKTŲ SAVADĄ BEI PILIAKALNIŲ METŲ PASKELBIMO

Mes, atstovaujantys intelektualią visuomenę, esame susirūpinę Tėvynėje susiklosčiusiais lietuvių tautos bei jos valstybės politiniais, socialiniais ir moraliniais santykiais. Mums nerimą kelia, kad jų tvarumas neužtikrina aiškios jaunimo dvasinio prisirišimo prie Gimtųjų Namų ateities. Tačiau esame įsitikinę, kad storu užmaršties sluoksniu užneštų šaltinių atskleidimas ir išmanus panaudojimas suteiktų didesnio gyvybingumo ne tik jaunuomenės ugdymui bet ir integralumo visuomenės ir valstybės gyvenimui. Užmirštų šaltinių atskleidimas būtų ypač reikšmingas sutinkant Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetį. Taip pat esame įsitikinę, kad toks žingsnis iš valstybės nepareikalautų bent kiek išpūdingesnių investicijų – pasirūpinimas jais ženkliai dalimi savaiame atitektų vietinėms bendruomenėms, seniūnijoms.

Aiškiau išskleisdami išsakyta teiginį, pagarbiai primename: kad Lietuva garsi savo unikaliais piliakalniais, kurių vien mūsų šalies teritorijoje yra daugiau nei tūkstantis vienetų; kad jie pradėti pilti dar pirmam tūkstantmetyje prieš Kristų, o dauguma jų buvo supilti VII-XI a. ir buvo naudojami kaip šventyklos po atviru dangumi, kaip vietininių bendruomenių sakralaus susirinkimo vietas. Tankus piliakalnių tinklo atsiradimas išreiškė esminius pokyčius mūsų protėvių socialinės, dvasinės organizacijos būvyje. Šie tinklai ženkliai prisidėjo prie lietuvių etnopolitinės nacijos formavimosi ir, pagaliau - prie galingos valstybės kūrimosi.

Piliakalnių tinklo užmarštis, mažas dėmesys jo priežiūrai liudija nedovanotiną ir nepateisinamą visuomenės ir ypač Lietuvos valstybės aplaidumą jos pirmaeilėms pareigoms ir priedermėms. Mes manome, kad Lietuvos piliakalniai yra unikalūs ne vien mūsų šalies, bet ir visos Europos kultūros paveldas, žinotinas pasauliui.

Todėl tikėdamiesi:

- kad būtų sustiprinta tautos pagarba savo kultūrai ir vizualiai pailginta jos istoriografija;
- kad kaimo teritorinės bendruomenės pasinaudotų šalia jų esančiais šaltiniais, gyvindamos savo dvasinių santykių tinklus;
- kad jaunoji karta įgytų turiningesnės saviugdos paskatų, bei atsirastų gilesnis prisirišimas prie Tėviškės ir Tėvynės;
- kad praturtėtų Lietuvos įvaizdis civilizuoto pasaulio akyse;
- kad sustiprėtų sanglauda tarp lietuvių tautos ir valstybės;
- kad būtų akcentuotas visai Europai reikšmingas unikalūs paveldas.

Mes siūlome:

- kad vieneri iš artimiausių kalendorinių metų nedvejojant būtų skelbti piliakalnių atminimo, jų tvarkymo metais (pageidautina 2016 - 2018m);
- kad būtų dedamos pastangos piliakalnius įrašyti į UNESCO saugomų objektų sąvadą.

Kreipimosi bendra autoriai:

Lietuvos Mokslų Akademijos nariai:

prof.habil.dr. Romualdas Grigas (tautyra)

prof.habil.dr. Eugenijus Jovaiša (istorija, archeologija)

prof.habil.dr. Antanas Tyla (istorija)

prof.habil.dr. Zenonas Norkus (sociologija)

prof.habil.dr. Vladas Žulkus (archeologija)

Visuomeninių pilietinių organizacijų atstovai:

Juozas Dingelis – Lietuvai pagražinti draugijos valdybos pirmininkas

doc.dr. Krescencijus Stoškus – Lietuvos kultūros kongreso tarybos pirmininkas

prof.habil.dr. Ona Voverienė – Lietuvos Moterų lygos prezidentė

Antanas Staponkus – Kultūros politikos instituto direktorius

doc.dr. Vaclovas Bagdonavičius - Vydūno draugijos Garbės pirmininkas

Dalia Urbonavičienė – Lietuvos etninės kultūros draugijos pirmininkė

Vykintas Vaitkevičius – Lietuvos archeologų draugija

Petras Jonušas – „Versmės“ leidyklos vadovas

dr. Kazys Račkauskas – Tėvynės pažinimo draugijos Garbės pirmininkas

Jonas Burokas – Lietuvo laisvės kovotojų sąjungos pirmininkas

Kreipimosi koordinatorius:

Juozas Dingelis, tel. 8685 27332, el.p. draugija@lpd.lt

Moksliniai konsultantai:

prof.habil.dr. Romualdas Grigas, tel. 8687 34550

doc.dr. Gintautas Zabiela, tel. 8612 33063